

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

FACTORS AFFECTING DRUG USE IN THE AREA PATHUM RAT DISTRICT ROI ET PROVINCE

วสินรัตน์ ชารีวัน

Wasinrat chareewan

สุปิ่น สมสาร

Supan Somsa

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

Master of Public Administration Program,

Faculty of Political Science, Pitchayabundit College

E-mail: kraw1919@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 5 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 13 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 13 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ของประชาชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.71)

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทางการแก้ปัญหาการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ส่งเสริมการจัดอบรม หรือกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่อต้านการเสพยาเสพติดทุกชนิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความตระหนักในการใช้ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: สารเสพติด, ปัจจัยเสี่ยง, การใช้สารเสพติด, เยาวชน

ABSTRACT

The main objective of this research was to study the factors affecting drug use. In the area of Pathum Rat Roi Et Province The sample used for this research was the youths in the area of Pathum Rat District. Using the formula of 302 Taro Yamane. The tool used for data collection. Is a questionnaire about factors affecting drug use. It consists of 3 parts of content, statistics used in data analysis. The descriptive statistics were number, percentage, mean and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics included T-test and F-test for comparing factors affecting drug addiction. Of people in the area of Pathum Rat District Roi Et Province By gender, age and education level.

The results of the findings were as follows : Factors Affecting Drug Use In the area of Pathum Rat Roi Et Province overall was at the medium level ($\bar{x} = 3.40$, $SD = 0.68$) and when considering each side, it was found that the side with the highest mean was the family factor ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.80$), followed by the social factor ($\bar{x} = 3.36$, $SD = 0.86$) and the side with the least mean was the economic factor ($\bar{x} = 3.35$, $SD = 0.71$).

Comparison of factors affecting drug use In the area of Pathum Rat Roi Et Province Classified by gender, age and education level as a whole, it was found that sex, age and education level. No different.

Proposals for solving drug addiction problems of people in the area of Pathum Rat District Roi Et Province, including promoting the training Or continuous creative activity against all kinds of drug use To create a learning process that creates awareness in the life of the sample properly.

Keywords: drugs, risk factor, drug addiction, youth

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติ รัฐบาลทุกสมัยมีนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข แต่ปัญหาดังกล่าวกลับมีแนวโน้มทวีความรุนแรง และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การใช้จ่ายยาเสพติดยังเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาทางด้านสาธารณสุขของชาติ ผลกระทบทางด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้น ได้แก่ สภาวะสุขภาพอนามัยที่ไม่ดี โรคทางกาย รวมถึงโรคทางจิตเวช หรือแม้แต่การเสียชีวิตที่เกิด จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารเสพติด บุคคลและสภาพการใช้สารนั้นๆ (จิรวัดน์ มูลศาสตร์ และคณะ, 2545) ในประเทศไทยปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเริ่มปรากฏรุนแรงมากขึ้นในปี 2537 กอปรกับในช่วงเวลาดังกล่าว การพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่เพิ่มขึ้นก็ยังทำให้ เกิดการขยายตัวของปัญหาเสพติดได้เช่นกัน ทั้งในด้านจำนวน ประชากร และ

ประเภทยาเสพติดที่ ใช้เสพ มีวิธีการเพิ่มขึ้นของชนิดยาเสพติดใหม่ๆ ได้แก่ แอมเฟตามีน กัญชาและสารระเหย (มณีรัตน์ ธีระวิวัฒน์ และนิรัตน์ อิมานี, 2542) และปัญหายาเสพติด นับเป็นวิกฤตการณ์ที่สำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะประเทศไทย และยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรุนแรงในขณะนี้คือยาแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพชีวิตของประชากร (คมวุฒิ หุขชบา, 2545: 1) ยาบ้ามีผลเสียต่อผู้เสพยามากมายที่สำคัญมีผลต่อสมอง ต่อจิตประสาท เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายจะถูกดูดซึมเข้าสู่สมอง ออกฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของสมอง จะมีการเปลี่ยนแปลงสารสื่อเคมีสมอง (Neurotransmitter) เกิดขึ้นมีการขับสารสื่อเคมีสมองที่เรียกว่า Dopamine ออกมาเป็นสื่อทำให้มีความสุขกระชุ่มกระชวย มีแรงขยันขันแข็งและเมื่อเสพในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเกิดการทำลายสมองส่วนนอก หรือส่วนบนซึ่งทำหน้าที่คิดโดยใช้เหตุผลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ทำให้ความคิดความจำเสื่อม ขาดการยั้งคิดควบคุมตนเองไม่ได้สุดท้ายเป็นโรคจิตและสติฟั่นเฟือนอาจมีอาการหูแว่ว ประสาทหลอน หลงผิด ก่อคิดทำร้ายตัวเอง และทำร้ายผู้อื่นตามมา (สุชาติ เลาหบริพัฒน์, 2542: 78) จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 พบว่ามีผู้เสพ/ผู้ติด ประมาณสามล้านกว่าคน โดยพบว่า ผู้เสพยาเสพติด 3.5 ล้านคน และเป็นผู้ติดสารเสพติด 0.89 ล้านคน นับว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ปัญหายาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายจากผู้ใช้แรงงานมาเป็นเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ (บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์, 2544: 40)

การใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเอง ครอบครัวสังคมและประเทศ (พูนสุข นิติวัดนะ, 2545) ผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเอง ในด้านการเรียนทำให้สมาธิลดลง ผลการเรียนตกต่ำลง มักฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน (อุมพร ตรังคสมบัติ, 2544) ถูกดำเนินคดี และต้องออกจากโรงเรียน (ธวัชชัย ปินเครือ และศุภาพิชญ์ มิชันหมาก, 2550) ในด้านสุขภาพทำให้สุขภาพร่างกายอ่อนแอ หุดโทรม เหนื่อย อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ มีโรคแทรกซ้อนต่างๆ เกิดขึ้น มีบุคลิกภาพไม่ดี ในด้านจิตใจมีอาการหงุดหงิด วิตกกังวล พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ก้าวร้าว เฉื่อยชาเกียจคร้าน ผลจากการใช้ยาเสพติดทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และการทำแท้งทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ (ธวัชชัย ปินเครือ และศุภาพิชญ์ มิชันหมาก, 2550)

สถิติจากกระทรวงสาธารณสุขในปีงบประมาณ 2562 พบว่าปัญหายาเสพติดในเยาวชนมากถึง 2.7 ล้านคน โดยเยาวชนอายุระหว่าง 15-19 ปี ต้องเข้ารับการบำบัดเป็นผู้ที่เข้ารับการบำบัดมากที่สุด จำนวนกว่า จำนวน 3 แสนคน จำนวนผู้เสพและผู้ติดยาดังกล่าว บ่งบอกว่าประเทศไทยต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะหากพิจารณาถึงกลุ่มอายุของผู้ติดยาส่วนใหญ่มีอยู่ในกลุ่มของวัยรุ่น นอกจากจะไม่สามารถเพิ่มผลผลิตให้กับสังคมได้แล้วยังต้องเป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมอีกด้วยและส่วนใหญ่อีกก็เข้าไปเกี่ยวกับธุรกิจนอกกฎหมาย หรือก่ออาชญากรรม สร้างปัญหาให้กับสังคมมากมายตามมา ทั้งนี้พบว่ายาเสพติดที่มีอัตราแพร่ระบาดสูงสุดในปัจจุบัน คือ ยาบ้าพบว่ามีผู้ป่วยเสพยาบ้า 7,713 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.36 จากผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดทั้งหมด (สุชาติ เลาหบริพัฒน์, 2544: 59)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าหากไม่มีการแก้ไขสถานการณ์อย่างจริงจังแล้วในอนาคตปัญหาบาปอาจกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและปัญหาสังคมของประเทศอย่างรุนแรงยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้หลายเท่า จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีรอยต่อกับหลายจังหวัด มีประชาชนจากทั่วทุกภาคหลั่งไหลเข้ามาทำงาน ทำให้มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากตามไปด้วย ประกอบกับมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ซึ่งมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดสูง ผู้ค้ายาเสพติดจึงมักจะใช้เป็นแหล่งพักยาเสพติดก่อนจะขนส่งไปยังที่อื่น

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ยังคงมีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเขตพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์มีอาณาเขต ติดต่อกับหลายอำเภอและยังเป็นพื้นที่รอยต่อกับอำเภอยุคภูมิพิสัย อำเภอนาคู และอำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดมหาสารคาม นอกจากนั้นยังมีเส้นทางหลักซึ่งผ่านเข้ามาจากกรุงเทพมหานคร ไปสู่จังหวัดอุบลราชธานี อันมีรถยนต์สัญจรเป็นจำนวนมาก และพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ยังมีความหนาแน่น ของจำนวนประชากรต่อพื้นที่ค่อนข้างสูง โดยหลายๆหมู่บ้านกระจุกตัวกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นจุดที่สุ่มเสี่ยง และซุกซ่อนยาเสพติด หรือจุดลำเลียงกระจายเข้าสู่ชุมชนและเยาวชนในพื้นที่ สถิติการจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ ในปี พ.ศ. 2562 มีทั้งหมด 201 คดี และในปี พ.ศ. 2563 ทั้งหมด 242 คดี และสถิติการเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 ทั้งหมด 115 คน และในปี พ.ศ. 2563 ทั้งหมด 101 คน (ศป.ปส.อ.บุพผรัตน์ สภ.บุพผรัตน์ สภ.บ้านบัวขาว และสภ.คูใหญ่, 2564)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่รับราชการฝ่ายปกครอง ดำรงตำแหน่ง ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง ที่ทำการปกครองอำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด และได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดมาโดยตลอด จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติด (ยาบ้า) ของเยาวชนในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาทางในการพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพยา (ยาบ้า) ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การศึกษานี้จะศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของประชาชน (พิชชา วงศ์สวรรค์, 2552) ทั้ง 3 ด้านได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

1.2 ปัจจัยด้านสังคม

1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,228 คน คน (สำนักงานสถิติจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563) หากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการของยามาเน่

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของของประชาชนในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยเพศ อายุ และระดับการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัวปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

4. ด้านพื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ท้องที่อำเภอบุพมรัตน์ ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง ได้แก่

- 1) เทศบาลตำบลบุพมรัตน์ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบัวแดงและบางส่วนของตำบลโนนสง่า
- 2) เทศบาลตำบลโพธิ์สูง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพธิ์สูงทั้งตำบล
- 3) เทศบาลตำบลโนนสวรรค์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนสวรรค์ทั้งตำบล
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลบัวแดง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบัวแดง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลบุพมรัตน์)
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอกคำทั้งตำบล
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแคน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองแคนทั้งตำบล
- 7) องค์การบริหารส่วนตำบลสระบัว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสระบัวทั้งตำบล
- 8) องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนสง่า (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลบุพมรัตน์)

- 9) องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลขี้เหล็กทั้งตำบล

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา คือ ระหว่าง เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2564

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด หมายถึง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ความขัดแย้ง การเอาใจใส่กัน การใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล การมีความลับต่อกัน และขาดการปรึกษาหารือกัน

1.2 ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง ต้องการการยอมรับจากสังคมและเพื่อนฝูง การคบเพื่อน ชอบสังสรรค์ เที่ยวเตร่ สนุกสนาน แก้ปัญหาส่วนตัวไม่ได้ และอยากรู้ อยากลอง

1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ปัญหารายได้ของครอบครัว หนี้สิน การว่างงานและต้องการรายได้เพิ่มขึ้น

2. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจนอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวันหรือวันละหลายๆ ครั้ง

4. เสพ หมายถึง การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด เช่น กิน สูด ดม ควันหรือไอระเหยเข้าทางผิวหนังหรืออื่นๆ

5. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ทำให้สามารถเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ปัญหาการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้อย่างตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

6. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเยาวชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 1,228 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่ อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จากประชากร จำนวน 1,228 คน โดยใช้แนวคิดการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973: 125, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2538: 40) และการกำหนดความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน

7. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้างนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่

ข้อ 1 เพศ	เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
ข้อ 2 อายุ	เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
ข้อ 3 ถิ่นที่อยู่อาศัย	เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
ข้อ 4 ระดับการศึกษา	เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลีเคอร์ต โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีการจัดเป็นการวัดระดับข้อมูลประเภทอันดับ 5 ในข้อความแต่ละข้อจะให้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้ (บุญชุมศรีสะอาด, 2535: 99)

ระดับ 5 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงการเสพยาเสพติดน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนที่ได้ แบ่งตามเกณฑ์ช่วงคะแนนตามแนวคิดของ (BOOM, 1968) การแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับได้ดังนี้

การปฏิบัติระดับมาก	คะแนน ร้อยละ 80 – 100 (ตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป)
การปฏิบัติระดับปานกลาง	คะแนน ร้อยละ 60 – 79 (3.00-3.99 คะแนน)
การปฏิบัติระดับต่ำ	คะแนน ร้อยละ 0 – 59 (น้อยกว่า 3.00 คะแนน)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดของประชาชน ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะของแบบสอบถามเป็น คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านอื่นๆ เพิ่มเติม

8. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถาม และนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษา และมีลักษณะซึ่งทุกคนสามารถตอบข้อเท็จจริงได้
3. เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ในเนื้อหา ภาษาและความเที่ยงตรงผู้ศึกษาได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรง ในเนื้อหา (contents validity)
5. ประมวลผลความชัดเจนของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแบบสอบถาม เสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของประชาชนในพื้นที่อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน

ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.909

9. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในเขต 8 ตำบล อำเภอประทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 302 ชุด ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามภาคสนามเป็นเวลา 30 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2563

10. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่

- 1.1 จำนวน (n)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของเยาวชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดของประชาชน ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

- 2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร
- 2.2 สถิติ F-test โดยทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบมีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

11. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 64.90 และเป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 อายุอยู่ระหว่าง 15 - 16 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 และช่วงอายุน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 87 คิดเป็นร้อยละ 28.81 ส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่อาศัย ต.สระบัว จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.23 รองลงมา ต.โนนสวรรค์ และ ต.ดอกคำ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 และน้อยที่สุด คือ ต.โพธิ์สูง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 49.67 และน้อยที่สุดต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D.= 0.68) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{x} = 3.48$, S.D.= 0.80) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{x} = 3.36$, S.D.= 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.35$, S.D.= 0.71) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D.= 0.80) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. เวลาอยู่ต่อหน้าคนในครอบครัว จะรู้สึกอึดอัดและไม่สบายใจ ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือ ข้อ 6. คนในครอบครัวมักมีความลับต่อกัน ($\bar{x} = 3.55$, S.D.= 1.15) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2. คนในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ขาดการเอาใจใส่กัน ($\bar{x} = 3.39$, S.D.= 1.08)

2.2 ปัจจัยด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D.= 0.86) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมที่เป็นอยู่ ($\bar{x} = 3.49$, S.D.= 1.00) รองลงมา คือ ข้อ 12. อยากรู้้อยากลอง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 1.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 10. ชอบสังสรรค์และเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง ($\bar{x} = 3.28$, S.D.= 1.08)

2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$, S.D.= 0.71) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 14. การว่างงานในปัจจุบันเป็นตัวบังคับให้กระทำความผิด ($\bar{x} = 3.39$, S.D.= 0.79) รองลงมา คือ ข้อ 15. ต้องการรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้จ่าย ($\bar{x} = 3.36$, S.D.= 0.79) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 13. สถานทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.29$, S.D.= 1.02)

3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะทางการแก้ปัญหาการเสพยาเสพติด ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่

4.1 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อเพิ่มการรับรู้เรื่องการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แก่ชุมชนในพื้นที่บริการซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลของประชาชนทุกกลุ่ม

4.2 ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ

4.3 พ่อแม่หรือครอบครัวของเด็กและเยาวชน มีบทบาทสำคัญที่สุดในการอบรม สั่งสอนและนำพา กลุ่มเด็กเหล่านี้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางที่ชุมชนจัดขึ้นมา ซึ่งเชื่อว่าหากเด็กและเยาวชนเข้าร่วมแบบต่อเนื่อง มีจิตใจสาธารณะก็จะทำให้เด็กและเยาวชนไม่ประพฤติด

4.4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินคดียาเสพติดให้ดีกว่านี้ เพื่อลดปัญหายาเสพติดให้น้อยลง

4.5 ส่งเสริมการจัดอบรม หรือกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่อต้านการใช้อยาเสพติดทุกชนิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความตระหนักในการใช้ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสมกับทุกช่วงวัย

12. อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.71) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภร ชินะเกตุ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมป้องกันยาเสพติดโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านทักษะชีวิต และด้านการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด 3) ปัจจัยด้านครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้ ด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและด้านสัมพันธภาพใน ครอบครัว 4) ปัจจัยด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา ด้านการรับรู้ข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด และด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดา เดชมิตร (2559) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาจะตอบปฏิเสธทันทีแสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ประเด็นท่านชอบชวนหาสิ่งต่างๆ มาครอบครอง แม้ว่าสิ่งนั้นจะทำความเดือดร้อนให้กับคนอื่นก็ตาม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ซึ่งข้อคำถามดังกล่าวมีเกณฑ์การให้คะแนนสลับกับเกณฑ์การให้คะแนนแบบปกติหมายความว่า นักเรียนอาชีวศึกษาจะไม่ชวนหาสิ่งใดมาครอบครองหากสิ่งนั้นจะทำความเดือดร้อนให้กับคนอื่นแสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การควบคุมตนเองสูงจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำดังเช่น นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีการควบคุมตนเองสูง จะมีความอดทน อดกลั้นมิให้ ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สอดคล้องกับทฤษฎีของเฮอร์ชชีและก๊อตเฟรดสัน (Hirschi and Gottfredson) ได้นำเสนอทฤษฎีอาชญาวิทยาใหม่ขึ้นมาซึ่งมีการพัฒนามาจากทฤษฎีพันธะทางสังคมของเฮอร์ชชีทฤษฎีนี้เรียกว่า “ทฤษฎีการควบคุมตนเอง” (Self-control theory) ได้ถูกนำเสนอเพื่ออธิบายความแตกต่างของปัจเจกชนในเรื่องคุณสมบัติส่วนบุคคลที่จะระงับหรือควบคุมตนเองไม่ให้ไปประกอบอาชญากรรม ซึ่งหมายความว่าความรวมถึงอาชญากรรมทุกประเภททุกสภาวะ และทุกสภาพแวดล้อม ทฤษฎีการควบคุมตนเองนำเสนอว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากรรม ค่อนข้างต่ำตลอดเวลา (Gottfredson & Hirschi, 1990) ในขณะที่บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมสูงมาก ดังนั้น การควบคุมตนเองจึงเป็นเครื่องยับยั้งหรืออดกลั้นที่ป้องกันไม่ให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรม นอกจากนี้ สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมเป็นเพียงตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอาชญากรรมออกมาเท่านั้น ซึ่งหมายความว่าสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต้องมีอยู่ก่อนพฤติกรรมอาชญากรรมถึงจะแสดงออกมาแต่ถ้าก๊อตเฟรดสันและเฮอร์ชชี ก็ไม่ได้ระบุชัดเจนว่าสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยภายนอกหรือตัวกระตุ้นให้บุคคลละเว้นไม่ประกอบอาชญากรรมหรือเร่งเร้าให้บุคคลประกอบอาชญากรรม นอกจากการควบคุมตนเองจะ

ถูกใช้อธิบายสาเหตุพฤติกรรมอาชญากรรมแล้วยังได้นำมาใช้อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุราการใช้ยาเสพติดและการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ผิดจริยธรรม และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยที่ไม่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายการมองโลกในแง่ดี ไม่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 50.12$, $SD = 10.77$) ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีพัฒนาการเรื่อง การมองโลกในแง่ดี ที่ประกอบด้วย ความคาดหวังอนาคตเชิงบวก ความหวัง และการเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนในระดับปานกลาง แต่จากผลการศึกษาไม่สามารถทำนายความตั้งใจในพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ในเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ ซึ่งสามารถที่จะอธิบายได้ว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นลักษณะในเรื่องของการพัฒนาที่เกิดขึ้นในช่วงวัยต้นของชีวิต จำเป็นที่จะต้องอาศัยระยะเวลาและกระบวนการหล่อหลอม เรียนรู้ และกล่อมเกลา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงมุมมอง (Scheier & Carver, 1992) แต่เด็กช่วงวัยรุ่นยังเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน จึงพยายามใช้ชีวิตแบบลองผิด ลองถูก มีความลึกลับสงสัยและไวต่อการประหม่นและรับสิ่งต่างๆ จากสิ่งแวดล้อม (Arnett, 2010) ดังนั้น กระบวนการสร้างการมองโลกในแง่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงไม่เข้มแข็งพอที่สามารถจะทำนายพฤติกรรมในการป้องกันการใช้ยาเสพติดได้ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไม่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ ยาเสพติดในเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่พบว่ามีความสัมพันธ์ ในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด และพบคะแนนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนค่อนข้างสูง ซึ่งจากผลการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และจากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ดีอยู่ในระดับเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.01-4.00 (ร้อยละ 51.9) และรองลงมาอยู่ที่ 2.01-3.00 (ร้อยละ 40.7) แสดงถึงการใส่ใจในการเรียน มีการใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างๆ ดังนั้น ก็จะชักชวนกันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ ดังนั้น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ดี ก็เป็นปัจจัยปกป้องหนึ่งเช่นกันที่มีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด ดังเช่นการศึกษาของ พรพรรณ มากบุญ และสมทรัพย์ สุขอนันต์ (2556) ที่พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ดี จะเป็นตัวแบบพฤติกรรมด้านบวก ซึ่งมีอิทธิพลในการชักจูงให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งกลุ่มเพื่อนด้วยกันสามารถให้คำแนะนำ และสามารถชักชวนกันไปทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และสร้างสรรค์ และการศึกษาของ ศุภร ชินเกตุ (2553) ที่พบว่า การคบเพื่อนในวัยรุ่นมีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการใช้ยาเสพติด ส่วนการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติด ในพื้นที่อำเภอบุพผรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่าเพศ อายุ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับชิตี เหลืองสกุลพงษ์ และคณะ (2560) ที่พบว่า ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เพศ ชั้นปี สถานภาพครอบครัว และปัญหาส่วนตัวที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

13. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1. ครอบครัว หรือผู้ปกครอง ควรตระหนักถึงความสำคัญการเอาใจใส่ การเลี้ยงดู สอบถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละวัน
2. ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือ มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ
3. ควรควบคุม กำกับ และติดตามการทำหน้าที่ของสื่อต่างๆ เช่น โทรศัพท์ นิตยสาร วิทยุ Internet (อินเทอร์เน็ต) ฯลฯ ให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเคร่งครัด โดยไม่ให้มีการเผยแพร่ภาพหรือข้อมูลตัวอย่างที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างกระทำเป็นพฤติกรรมเลียนแบบ
4. สร้างความตระหนักเรื่องโทษและผลกระทบของยาเสพติดที่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นให้แก่เด็กและเยาวชน
5. ควรให้ความรัก ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ใช้เหตุผล ให้อิสระบ้างตามสมควร และพยายามทำกิจกรรมในครอบครัวให้มากขึ้น
6. ควรออกกฎระเบียบเรื่องการซื้อ-ขายยาอย่างเคร่งครัด และติดตาม ควบคุม ดูแลจุดจำหน่ายยา (อาทิ โรงพยาบาล คลินิก ร้านขายยาทั่วไป) ทั้งของภาครัฐ และเอกชนอย่างใกล้ชิด โดยกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนตามระดับการกระทำความผิดให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการเข้าถึงยาที่สามารถนำมาใช้เป็นส่วนผสมของยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันการใช้อยาเสพติดของเยาวชนในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการป้องกัน การใช้เสพยาเสพติด (ยาบ้า) ในพื้นที่อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด รวมถึงมาตรการต่างๆ

บรรณานุกรม

- กรมการแพทย์. (2556). คู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและศูนย์บริการสุขภาพชุมชน. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จักรี สุนทโร. (2545). ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (ยาบ้า) ของเด็กและเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มณีรัตน์ ธีระวัฒน์. (2534). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขับชีรธจักรยานยนต์ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, สาขาสุศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ศุภร ชินะเกตุ. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิมล พิริยะปัญญา. (2546). **ผลของการฝึกทักษะกีฬาวอลเลย์บอลที่มีต่ออัตมโนทัศน์และปัญหาการปรับตัว ของวัยรุ่นติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาพลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรารุช สอนสนาม. (2548). **มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2548). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547-2556**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- Platonova, Elena A, PhD; Hernandez, S Robert, DrPH; Moorehouse, R Brett, FACHE. (2013). **Innovative Human Resource Practices in U.S. Hospitals: An Empirical Study**. vol. 58: 290-301.
- Yamane. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis**. New York: Harper & row.